

[Leif Hermann]

I denne forbindelse synes det heller ikke uvæsentligt, at ministeren selv lagde stor vægt på at få forslaget hurtigt igennem Folketinget.

Endelig synes den fra bemærkningerne citerede begrundelse ikke at stemme overens med ministerens udtalelser til Berlingske Tidende for den 28. december 1987, hvor ministeren henviser til de forretningsdrivendes og importørernes muligheder for at indrette sig på lovændringen.

Spørgeren erkender Retsudvalgets medansvar for den skete fejl og erkender, at bagklogskab er en lidet flatterende egenskab. Denne karakteristik gælder efter spørgerens opfattelse også begrebet manglende forudseenhed.

Svar (6/1 88):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Ved fremsættelsen af lovforslaget den 18. november 1987 kunne det ikke forudses, hvor lang tid Folketingets behandling af lovforslaget ville tage.

I lovforslaget blev den 1. februar 1988 derfor anført om ikrafttrædelsestidspunkt. Det blev i tilknytning hertil i bemærkningerne oplyst, at der inden lovens ikrafttræden bl.a. skulle være mulighed for at udstede de fornødne administrative forskrifter. Som bekendt bygger den danske våbenlovgivning på det system, at loven giver justitsministeren en række bemyndigelser til at regulere og forbyde besiddelse m.v. af våben i en bekendtgørelse. Det er således først, når denne bekendtgørelse er kundgjort, at borgerne m.v. kan vide, hvilke regler der gælder.

Det kan bekræftes, at Justitsministeriet sideløbende med lovforslagets behandling udarbejdede udkast til sådanne forskrifter.

Mellem anden og tredje behandling blev der den 16. december 1987 fremsat et ændringsforslag til lovforslaget, men ikke til ikrafttrædelsestidspunktet. Ændringsforslaget, der indeholdt en bemyndigelse til at udstede et forbud mod annoncering med visse våben, gav anledning til udarbejdelsen af ændringer af det nævnte udkast.

Efter lovforslagets vedtagelse den 17. december 1987 blev et udkast til ændringer af våbenbekendtgørelsen i overensstemmelse med sædvanlig praksis sendt til høring hos de berørte myndigheder og organisationer m.v.

Loven blev bekendtgjort i Lovtidende den 31. december 1987.

Ved afgørelsen af, hvor hurtigt en lov kan træde i kraft efter vedtagelsen, må der tillige bl.a. henses til reglerens karakter, herunder hvilke pligter den pålægger borgerne, m.v. I dette tilfælde medfører ændringerne i våbenloven og våbenbekendtgørelsen, at der indføres en række strafbelagte forbud, der griber ind i mange borgeres helt almindelige adfærd og endvidere pålægger borgerne at destruere visse våben eller aflevere disse til politiet.

Ud fra retssikkerhedsmæssige synspunkter er det derfor nødvendigt med en vis periode mellem reglerens vedtagelse/bekendtgørelse og ikrafttræden, herunder således, at der – som omtalt i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 12 – bliver mulighed for at informere befolkningen om ændringernes indhold og konsekvenser og mulighed for borgerne for at indrette sig på de nye bestemmelser.

I den forbindelse kan det oplyses, at der nogen tid inden ikrafttrædelsen den 1. februar 1988 i alle landets dagblade vil blive bragt information om hovedindholdet af ændringerne i våbenlovgivningen bl.a. med en omtale af den nævnte afleveringspligt m.v. Endvidere er der iværksat en produktion af en TV-OBS om ændringerne, der vil blive bragt i fjernsynet, så snart det er muligt.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 129:

Forslag til lov om støtte til investeringer i forbindelse med rensning af spildevand fra industrivirksomheder og dambrug. (Vandmiljøplanen).

Af miljøministeren (Chr. Christensen).

(Fremsat 10/12 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Trøjborg (S):

Regeringens forslag om støtte til industrivirksomheder og dambrug knytter sig til to af tre bekendtgørelser, som miljøministeren agter at udarbejde på baggrund af vandmiljøhandlingsplanen, og det er bekendtgørelsen om begrænsning af kvælstof og fosfor fra industrielle virksomheder og bekendtgørelsen om drift og indretning af dambrugene.

[Trøjborg]

De 25-30 virksomheder, der direkte udleder spildevand, skal investere ca. 1 mia. kr. i rensning af spildevandet ved anvendelse af den bedste tænkelige teknologi. Det foreslås, at der kan ydes et offentligt tilskud på 15 pct. af udgifterne til investeringen til de store direkte udledere af spildevand og til dambrug og virksomheder, som pålægges forrensning.

Når det gælder forretningskrav, knytter der sig stor usikkerhed til, hvorledes sådanne krav kan gennemføres.

Når vi i Socialdemokratiet ikke kan tilslutte os lovforslaget, skyldes det ikke så meget statsministerens opfordring om at lade gavelisterne blive i lommen, men derimod at vi før jul gennemførte loven om betalingsregler for spildevandsanlæg, der som hovedprincip bygger på det forhold, at det er forureneren, som skal betale omkostningerne ved udbygning og drift af de offentlige renselanlæg, og som skal betale omkostningerne ved den hermed følgende kloakering. Alt i alt er det vel et investeringsomfang inklusive kloakering på 9-10 mia. kr.

Det er altså således, at industri, boliger og offentlige anlæg, som er tilsluttet et offentligt rensningsanlæg, skal finansiere investeringerne selv, og det fremgik jo også under behandlingen af lovforslaget om betalingsregler for offentlige spildevandsanlæg, at adgangen til at optage lån for de selskaber, der skal dannes, er meget begrænset, nemlig alene til kommuner med en meget lav likviditet. Det fremgik også under behandlingen, at mulighederne for at bruge kommunekassen som økonomisk buffer for disse selskaber ville være meget begrænsede.

Dette lovforslag er altså at betragte som en favorisering af de virksomheder, som har direkte udledning, og man kan jo nok spørge, om det virkelig er på den måde, vi skal styrke de store virksomheder i dansk erhvervsliv. Man kan også spørge, om det er rigtigt, at hver gang der bliver stillet miljøkrav til industrien i Danmark, skal den offentlige sektor have pengekasen med, mens de, der er tilsluttet offentlige anlæg, selv skal betale, ligesom man kan spørge, om det virkelig er på denne måde, regeringen vil nedsætte det samlede skattetryk.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Det lovforslag, vi nu behandler, er et vigtigt led i vandmiljøplanen. Den 26. marts 1987 kunne man bl.a. læse:

»Miljøbeskyttelse må indgå som et delmål i enhver virksomheds formål.«

Hvem sagde så det? Det gjorde Industrirådet i sit ny miljøprogram. Og i de dage, da miljødiskussionen bølgede ganske højt, viste dansk industri endnu en gang sin stigende ansvarsbevidsthed i miljødebatten.

Fra konservativ side kan vi kun være tilfredse med fortsættelsen i programmet:

»Virksomheders overtrædelse eller tilside-sættelse af loven og de bestemmelser, der er udstedt i medfør af den, skader hele industriens omdømme og må modarbejdes ved Industrirådets virke.«

Vandmiljøplanen lægger naturligvis byrder på industrien, og den forurening, som industrien skal fjerne, kommer til at koste. Når hertil kommer, at der over en kort årrække skal foregå øgede rensesforanstaltninger, er det rimeligt efter konservativ opfattelse, at vi bryder med princippet om, at forureneren skal betale for at få fjernet forureningen.

I den konservative folketingsgruppe ser vi ikke alene vandmiljøplanen som vejen til en renere og sundere natur og som øgede udgifter for erhvervene og os selv. Vi ser ærligt talt også planens store mulighed for dansk miljøforskning og miljøteknologi. Det, der læres her i landet i de kommende år, bliver mangelvarer i vore nabolande om nogle år, hvis det ikke allerede er det. Og på lang sigt vil samfundet selvfølgelig også profitere af det sundere miljø i form af større sundhed blandt borgerne.

Vi er i den konservative folketingsgruppe tilfredse med, at der bliver valgmulighed imellem straksafskrivning og tilskud.

Om selve støttestørrelsen er der kun at sige, at landets økonomi desværre ikke tillader større støttebeløb, og det er jo ikke – lad det nu lige være klart – ifølge forslaget nogen kæmpemilliardtilskudspulje, vi taler om. Så meget desto mere tilfredsstillende er det, at den model, der er udarbejdet fra ministerens side, synes at være bygget op sådan, at den kommer til at kræve et minimum af administration.

De mange ukendte faktorer omkring lovgivningen gør det naturligt at revidere støtteordningen i 1989-90 for at se, hvor meget den bruges i forhold til straksafskrivning.

Jeg synes, det er vigtigt at få med, at der kun er én årsag til, at industrien skal have denne støtte. Det er hensynet til miljøet og ikke, som

[Ahlmann-Ohlens]

den tidligere ordfører nævnte det, hensynet til virksomhederne. Vi skal have hensynet til miljøet i højsædet, og det gør vi bl.a. ved at give dette beskedne støttebeløb.

Gade (SF):

Jeg kunne forstå på hr. Ahlmann-Ohlens, at støttebeløbet til industrien i det her forslag nærmest er for lille, at regeringen nærmest beklager, at det bare bliver de her håndører. Men vi kan kigge på lidt senere, hvor mange penge det egentlig er.

Tankegangen i det indlæg, den konservative ordfører kom med, var vel nærmest, at fordi Industrirådet havde udtalt sig positivt om, at de ville være med til at bekæmpe forureningen og har vist stigende ansvarsbevidsthed, så skulle de nærmest belønnes med en sådan støtteordning.

Det, der står tilbage – det fremgik af De Konservatives ordførers indlæg, men det fremgår også af regeringsforslaget – er det store spørgsmål, der skal stilles til regeringen: Hvorfor? Hvorfor skal vi have det her forslag? Hvad er begrundelsen? Regeringen siger selv, at det er nødvendigt og rimeligt. Javel, men jeg vil godt have det uddybet.

Det andet var, at Det Konservative Folkepartis ordfører sagde, at det var hensynet til miljøet. Javel, men ingenting om, at det vil belaste konkurrenceevnen. Det har man ikke argumenteret med. Vi kan jo høre, om det er det, der kommer nu. Jeg vil også gerne have dokumentation for det. Men det grundlæggende er stort set, at der ikke rigtig er nogen argumentation for det. Vi er altså i den situation, at vandmiljøplanen nu skal udmøntes på den måde, at landbruget skal have sin miljøstøtte, at forbrugerne selv skal betale, skatteyderne selv skal betale, og her og nu det forslag, vi har her, at industrien skal have støtte.

Vi vil ikke være med til at give industrien støtte her. Vi synes egentlig, det er lidt forargeligt. Når et stort flertal her i Folketinget før jul vedtog, at forbrugerne selv skal betale hjemme i husholdningerne, synes vi egentlig, det er lidt forargeligt, at industrien skal have tilskud til det, når man så ikke engang kan argumentere for det, når det er så sølle argumenteret, som det er i det her forslag.

Vi er også imod metoden, straksafskrivninger. Det er uigennemskueligt, hvad det kommer

til at koste. Regeringen siger selv, at selve tilskudsordningen vil koste 20 mio. kr. i 1988 og 40 mio. kr. i 1989. Og så kommer der et manglende provenu i perioden indtil 1993 for stat og kommuner på op til 400 mio. kr. på grund af ændringerne af afskrivningsreglerne. Nu kan tallene jo ikke lige lægges sammen. Det, der står tilbage, er, at det her faktisk koster nogle penge, at der ikke efter vores opfattelse er argumenteret for det på anden vis, end at regeringen på et eller andet tidspunkt har lovet industrien, at hvis de var pæne og opførte sig pænt og sendte pæne erklæringer ud, så ville de få støtte. Jeg ved ikke, om det er derfor. Jeg vil da håbe, at der ikke sådan pr. automatik er flertal for det her forslag.

Det næste, jeg godt vil sige, er, at jeg kan se i forslaget, at industrien ikke skal rense for organisk stof ved udledninger. Jeg vil gerne spørge miljøministeren, hvornår det egentlig kom ind i hele diskussionen om vandmiljøplanen. Skete det under drøftelserne i folketingsudvalget, hvor jeg da selv var medlem? Var det dér, man drøftede, at nu stillede man ikke krav om rensning for organisk stof ved udledninger fra industrien? Det forekommer mig, at det er sket senere. Jeg vil gerne bruge debatten i dag – og udvalgsarbejdet – til at få lidt nærmere belyst, hvornår industrien blev fritaget for den forpligtelse.

Sønderby (V):

Venstre er tilfreds med, at dette lovforslag nu er blevet fremsat. Vi husker alle sammen, at vi sidste år ved den her tid havde en voldsom debat om vandmiljøproblemerne, og hvordan vi fik løst dem, og da lovede alle vi, der gik ind for, at nu skulle vandmiljøproblemerne klares, at til de aktiviteter, der skulle foretages, skulle man på nogle områder give støtte. Det er den ene side af sagen.

Den anden side af sagen er, at vi i en årrække har haft en miljøstøttelov, som udløb den 31. december 1987. Da alle miljøinvesteringerne ikke er færdige, vil det være helt rimeligt, at industrien og dambrugene nu også får en miljøstøttelov. Det er altså en afløsning af den lov, vi havde.

Jeg vil gerne i den forbindelse sige vedrørende de indlæg, der lige har været fra hr. Trøjborg og fra hr. Gade, at industrien har fået miljøstøtte i en årrække, men industrien har også løst en

[Sønderby]

masse af sine miljøproblemer. Når så Folketingets flertal vedtager nogle endnu strammere regler, må det være nærliggende, at man siger: Vi går ind og hjælper.

Jeg ved nok – det er også Venstres holdning generelt, også i relation til den debat, vi havde inden jul om spildevandsudledning – at det er forurenere, der skal betale. Det sker også med den her lov, for støtten er kun på 15 pct., og det vil altså sige, at forurenere betaler de 85 pct.

Det er nødvendigt med argumenter, sagde hr. Gade. Jamen jeg synes, der er masser af argumenter for, at vi giver støtte. Industrien har vist vilje til at foretage investeringer, men Folketinget har lavet nogle meget skrappe miljøkrav.

En anden side af sagen er – det ved hr. Gade udmærket fra det internationale samarbejde, vi har – at andre lande ikke stiller så stærke krav. Konkurrenceforvridningen i kraft af, at vi stiller meget store miljøkrav, er vi enige om i Folketinget at vi skal passe på.

Derfor må Folketinget nu sige til industrien og til dambrugene, ligesom man har sagt til landbruget: Vi vil hjælpe jer, så vi kan få de ting på plads, vi har vedtaget. Man er heller ikke i tvivl om, at der er vilje til og forståelse i industrien, i dambrugene for, at man skal få disse ting klaret.

Det kan være glædeligt både for SF og Socialdemokraterne, at man ved at få sat gang i disse investeringer også får udviklet en viden og en knowhow på dette område, som vi kan sælge. Derfor er jeg skuffet over, at man ikke siger: Vi stiller skrappe krav – det har Folketinget gjort – vi forventer, at man opfylder de krav, og det vil sige, at man betaler 85 pct. selv, men at vi så også får sat gang i tingene, at vi får udviklet en viden og en knowhow.

Jeg skal ikke komme ind på de to ordninger, der er, kun sige, at det havde selvfølgelig været rart, at der var så mange penge i kassen, at vi kunne have givet en større støtte for at få sat endnu mere gang i arbejdet, men lovforslaget siger 15 pct. Det er jo kun – det har de herrer vist glemt – den tekniske side af sagen, man giver støtte til. Der bliver muligheder for – det vender vi tilbage til ved næste lovforslag – at man kan vælge ikke at få pengene kontant, men i stedet for bruge afskrivningsreglerne.

Det er naturligt, at der står i lovforslaget, at man ikke kan få støtte efter begge ordninger.

Hvis man både kunne have fået støtte på 15 pct. og bagefter anvende afskrivningsloven, kunne jeg forstå, at man havde været imod, men der står jo i § 2, stk. 2 – hvis de herrer har læst det – at der kun kan ydes støtte efter en af disse to ordninger.

Venstre er tilfreds med, at vi nu har fået det her lovforslag. Vi havde håbet – det havde ministeren sikkert også – at vi kunne have fået det færdigt. Men nu er det fremsat, og vi håber så, at det hurtigst muligt kan blive vedtaget i Folketinget, så industrien, efter at den gamle lov er udløbet, ved, hvilken holdning der er i Folketinget.

At forurenere skal betale, fastholder vi, men når vi stiller så store krav, må vi herfra også sige, at af hensyn til konkurrencen med de øvrige lande, ikke kun i EF, men generelt, skal det her lovforslag gennemføres hurtigst muligt. Det skal gøres af hensyn til miljøet – det sagde hr. Ahlmann-Ohlsen også – det skal også gøres af hensyn til den konkurrenceevne, dansk industri lever af, så de stadig væk kan sælge varer til eksport. Det skal også gøres – som vi har sagt – af hensyn til, at vi ved at være foran på det her område kan udvikle en viden og knowhow, så vi måske indirekte får flere arbejdspladser skabt ved, at vi er lidt foran og kan sælge viden og knowhow til andre lande.

Vi støtter forslaget og håber, at det får en hurtig udvalgsbehandling.

(Kort bemærkning).

Trøjborg (S):

Jeg vil sige til hr. Sønderby, at jeg er enig i, at det er vigtigt, at vi er foran på dette område.

Der er nogle ting i forslaget, som ændrer – det var jeg lidt inde på i mit indlæg – bl.a. det forhold, at der er 25–30 virksomheder, der er direkte udledere her i Danmark.

Så er der alle de andre, som nu bliver tilsluttet de offentlige rensningsanlæg. Det er f.eks. Superfos i Fredericia og cellulosefabrikken i Fredericia og bryggeriet i Fredericia. De vil ikke få nogen støtte. De vil derimod ifølge det lovforslag, vi vedtog før jul, komme til at give et ekstra bidrag, fordi de har en højere forureningsprocent.

Det er lidt underligt, at vi skal give støtte til de virksomheder, der ikke renser for organisk stof, mens de virksomheder, der er tilsluttet offentlige rensningsanlæg, skal betale særbidrag for at få fjernet det organiske stof.

[Trøjborg]

Der er mange ting, der strider mod hinanden her, synes vi.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil godt sige til hr. Sønderby, at hvis det drejer sig om at skaffe viden og sælge know-how, så var det dog bedre at give noget produktudviklingsstøtte til det. Så er vi med.

Jeg vil godt spørge hr. Sønderby, om han er enig med den konservative ordfører, hr. Ahlmann-Ohlsen. Han lagde jo vægt på, at det var meget lidt støtte. Det var mest et håndslag. Det var i hvert fald ikke noget, der ville betyde noget for konkurrenceevnen. Det fremgik klart af indlægget fra hr. Ahlmann-Ohlsen.

Nu bruger hr. Sønderby som hele sin argumentation, at det her er nødvendigt af hensyn til konkurrenceevnen. Vi er jo næsten forvænt med, at Venstre og Konservative argumenterer i hver sin ende af lokalet, når de argumenterer for den samme sag, men derfor vil jeg alligevel gerne have det uddybet. De kunne måske holde en konsultation og finde ud af, hvilket af argumenterne der skal bruges, for de strider direkte imod hinanden.

Jeg kunne så vælge at spørge miljøministeren, hvad der er regeringens synspunkt, og så kommer vi til: Hvorfor skal vi have det her forslag? Sagen er, at man åbenbart har lovet nogle det på et tidspunkt, men der er altså meget få argumenter bag.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Vi går tilbage til talerrækken.

Marianne Jelved (RV):

Det er jo trist at høre, at Socialdemokratiet ikke kan støtte det her forslag. Det havde jeg nu ventet, også ud fra den argumentation, hr. Trøjborg kom med; det skal jeg vende tilbage til.

Det Radikale Venstre kan støtte det forslag, der er fremsat, og vi er indforstået med, at der i forbindelse med de skærpede krav som følge af vandmiljøplanen kan ydes støtte til industri og dambrug, og vi er indforstået med, at det bliver efter de retningslinjer og den procedure, der nu bliver fastlagt, når lovforslaget bliver vedtaget.

Godt nok er vi enige i, at det principielt er forurenere, der skal betale. Det sagde de fleste partier også her fra talerstolen, da vi vedtog be-

talingsvedtægten før juleferien. Vi sagde nemlig: Godt nok mener vi, det er rigtigt, at forurenere betaler.

Og når vi formulerede det på den måde, var det netop, fordi vi ved Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres ihærdige anstrengelser fik slækket lidt på det ved, at vejbidrag kunne betales af det offentlige, om jeg så må sige. Men egentlig er det en lidt fjollet diskussion, for hvem er det, der betaler i sidste instans? Det er de samme mennesker, nemlig borgerne i landet.

Når vi kan gå ind for en støtte til industri og dambrug af den størrelsesorden, der er tale om her, og på de vilkår, der er angivet, så er det, fordi vi synes, det er rimeligt at parallelisere en smule imellem landbrugets støtte og den støtte, der skal gives til industrien, fordi der er tale om skærpede krav, der skal opfyldes over en forholdsvis kort årrække.

Vi finder, at der er tilstrækkelig enkelhed, jeg synes egentlig, der er meget fin enkelhed i lovforslaget, selv om man nok kunne have ventet, at en sådan støtteordning ville føre til voldsom administration og uoverskuelighed.

Vi er også enig med forslagsstilleren, altså miljøministeren, i, at det er vanskeligt at vurdere de økonomiske konsekvenser, og derfor er vi tilfreds med, at situationen bliver vurderet i 1989-90.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Det er næsten altid underholdende at høre Det Radikale Venstre deltage i miljødebatter, for opfattelsen af, hvad der er nødvendigt, er åbenbart overordentlig skiftende.

Nu var det pludselig ikke ret meget mere end en strid om ord, hvem der skulle betale, når det var husholdningerne, der skulle betale. Det var vel egentlig det, der lå i fru Marianne Jelveds ord, nemlig at det var hip som hap, om det direkte var husholdningerne, der skulle betale, eller det gik over skatterne. Sådan måtte vi forstå det.

Tidligere har Det Radikale Venstre haft den holdning, at kommunerne under ingen omstændigheder måtte lånefinansiere deres rensningsanlægsudgifter.

Nu tror jeg snart, det er på tide, at fru Marianne Jelved kommer herop og forklarer: hvad er i grunden Det Radikale Venstres holdning til

[Leif Hermann]

miljøudgifter, når det er det offentlige, der skal afholde dem?

(Kort bemærkning).

Trøjborg (S):

Jeg vil gerne sige til fru Marianne Jelved, at jeg er ganske enig med hende i, at det var meget fornuftigt, at vi fik gennemført, at kommunerne fik ret til at bidrage med indtil 8 pct. af omkostningerne til spildevandsrensning, og det bidrag relaterer sig jo til gader og veje. Kommunalbestyrelsen kan altså vurdere, om det kollektive bidrag i kommunen skal være 6, 7 eller 8 pct., og det vil sige, at der ikke er noget skattefinansieret tilskud til det. Det er et tilskud, som alene relaterer sig til den kollektive forening.

Derfor synes jeg nok, at det adskiller sig ganske kraftigt fra den argumentation, fru Marianne Jelved anvendte. Det her er jo noget helt andet: man skal give tilskud til nogle bestemte virksomheder. Vi påpegede, at det kun er nogle enkelte virksomheder, der vil få tilskud, mens de andre skal betale det særlige bidrag.

Vi venter spændt på at få afklaret igennem udvalgsarbejdet, hvad holdningen egentlig er hos regeringen, for det ser lidt underligt ud.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg skal ganske kort svare på hr. Leif Hermanns spørgsmål.

Det er jo meget morsomt, at SF altid vil definere Det Radikale Venstres miljøpolitik. Det er vagthunden over alle vagthunde. Det er så i orden, det er vi glade for på en vis måde. Det er jo også underholdende en gang imellem.

Det er ikke korrekt, når hr. Leif Hermann siger, at der ikke er lånefinansiering overhovedet, og at Det Radikale Venstre her sagde, at det skulle der ikke være. Der er lånefinansieringsmulighed ifølge betalingsvedtægten. Der kan optages lån, der kan søges om det, og der bliver foretaget individuel vurdering. At der er lagt nogle retningslinjer for, hvad man helst ser, er så i orden, det accepterer vi.

Endelig er det noget, der indgår i forhandlingerne mellem kommunerne og regeringen, når den tid kommer, i hvilket omfang det her problem skal løses ved lån. Det er i orden. Det er noget pjat – hvis man må sige det herfra – at si-

ge, at der overhovedet ikke kan lånefinansieres. Den mulighed er der.

Det, jeg mente med husholdningerne eller skatteborgerne, der i sidste ende kommer til at betale – det er selvfølgelig en lidt usaglig bemærkning i denne sammenhæng – er, at jeg finder, at det, vi diskuterer her, er små ting, og der er parallelitet med hensyn til tilskud imellem de tre ting, vi snakker om: landbrug, industri og kommunernes rensningsanlæg.

Emmert Andersen (CD):

Hr. Gade kan ikke fordrage at bevilge industrien eller landbruget penge. Det er der egentlig ikke noget nyt i. Det var forventeligt. Det er måske lidt mere overraskende, at Socialdemokratiet heller ikke kan stemme for forslaget.

Jeg synes, det er et godt forslag. Vi kan altid diskutere størrelsen af det tilskud, der bliver givet. I det ene tilfælde er det jo kun et spørgsmål om udskudt skat, i det andet om et tilskud på 15 pct. Vi havde gerne stemt for meget mere.

Så kan man diskutere, om 15 pct. er beskedent eller det er meget. Jeg synes, det er beskedent, men selv et beskedent beløb betyder meget for en virksomhed, der klarer sig på marginalerne. Som Mr. Micawber sagde: »Lykke er at tjene 100 shillings og bruge 99. Ulykke er at tjene 100 shillings og bruge 101.« Der har det nu nogen betydning. Det, at man kan vælge mellem det kontante tilskud og straksafskrivning, synes jeg er helt udmærket. Så kan virksomhederne ud fra deres likviditet eller ud fra ønsket om at få pengene her og nu selv bestemme.

CD kan fuldt ud gå ind for lovforslaget.

Kirsten Madsen (FP):

Fremskridtspartiet går i princippet ind for, at forureningsbekæmpelse skal betales af forurenere, men i dette specielle tilfælde, hvor der pålægges industrivirksomheder skærpede krav, som medfører ganske voldsomme udgifter og ødelægger deres konkurrenceevne, går partiet positivt ind for lovforslag nr. L 129. Det skal ikke være sådan, at skærpede krav ødelægger dansk erhvervsliv.

Desuden mener vi, at det kan medføre en betydelig efterspørgsel inden for bygge- og anlægsbranchen, og der kan blive et spørgsmål om viden og anlægskapacitet på spildevandsområdet.

[Kirsten Madsen]

Men det principielle i vores ændrede holdning til dette specielle forslag er, at vi ikke ønsker, at danske virksomheder på grund af de skærpede krav skal gå i likvidation og gå ned og hjem.

Glønborg (KRF):

Forureneren skal betale. Den udtalelse har Kristeligt Folkeparti fremsat gang på gang, og den dækker stadig vor holdning, men hvis det ikke blot skal være et slagord, kræver det af og til en forklaring af indholdet, som jeg benytter denne lejlighed til at komme med.

Der kan være tale om to helt forskellige situationer: forureneren kan være en person, en virksomhed, som bærer sig uansvarligt ad, handler i strid med givne regler og al fornuft. I så fald må forureneren ganske og alene naturligvis betale for den skade, som forvoldes.

Men der kan være tale om en helt anden situation: der pågår en virksomhed, som skal pågå, noget, det er i samfundets interesse bliver lavet, bliver lavet på en måde, som hidtil har været anerkendt som en rimelig måde at lave disse ting på, men vi finder alle sammen ud af, at her må vi stramme kravene noget. Så er det naturligvis rimeligt, at den produktion, den virksomhed, der er tale om, får nogle produktionsomkostninger, og at de langt hen ad vejen overvæltes på forbrugerne igennem forhøjelse af priserne.

Når vi strammer sådanne regler, er det normalt, at vi giver en rimelig god tid til at få foranstaltningerne gennemført, sådan at miljøforureningen bliver mindre. Så vil omkostningsovervæltningen kunne foregå på rimelig vis, og det offentlige behøver egentlig ikke at støtte produktionen på nogen måde.

Men med gennemførelsen af vandmiljøplanen har vi fra Folketingets, fra det offentlige side sagt, at her er en sag, der er alvorlig. Vi kan ikke trække denne sag i langdrag, det skal ske hurtigt. Så må det også være rimeligt, at vi alle sammen bidrager til, at disse produktioner kan foregå på ansvarsbevidst måde ved, at det offentlige går ind og yder en her-og-nu-andel af det, som vi alle sammen alligevel til syvende og sidst skal betale.

Ud fra disse betragtninger vil Kristeligt Folkeparti stå ved, at vi betegner det skridt, der med dette lovforslag er taget, som et både nødvendigt og rimeligt skridt, nødvendigt, fordi

det drejer sig om en alvorlig sag, hvor vi ikke har tid at vente, rimeligt, fordi vi deles om at betale det, det koster, for til syvende og sidst er det vores alle sammens ansvar og vores alle sammens interesse.

Vi er tilfredse med, at der er valgt to forskellige modeller, den enkelte miljøinvestor kan vælge imellem, enten straks at afskrive hele investeringen eller at modtage et kontant tilskud på visse betingelser.

Det afgørende for Kristeligt Folkeparti er, at vandmiljøplanen gennemføres efter programmet, og vi synes, at når vi pludselig pålægger nogle erhvervsdrivende nogle byrder, så må vi også gå ind med en rimelig økonomisk hjælp til gennemførelsen her og nu.

Jørgen Tved (FK):

Jeg tror ikke, jeg åbenbarer nogen større hemmelighed, når jeg siger, at Fælles Kurs under ingen omstændigheder vil deltage i vedtagelsen af det forslag, der her er fremsat.

Jeg har med interesse påhørt de borgerlige ordførere fortælle, at de er indstillet på principet om, at de, der forurener, også skal betale. Men netop her er der altså en helt speciel situation, som gør, at det offentlige skal betale. Der er faktisk ikke nogen, der har forsøgt at forklare, hvorfor denne situation er så speciel. Det er vel ikke andet, end at her har man mulighed for at gå i statskassen og få nogle tilskud, og det skal naturligvis udnyttes. Sådan opfatter vi forslaget.

Hvad er det for specielle krav, man stiller her? Ja, man stiller krav til industri og til dambrug om, at de skal aflevere naturen rensset, at de skal have gjort rent efter sig. Er der noget specielt ved det? Det har vi lidt vanskeligt ved at se. Vi vil da næsten gå ud fra med 100 pct.s sikkerhed, at selv om sagen var til udvalgsbehandling i nok så lang tid, ville det heller ikke blive sandsynliggjort, at der er noget specielt ved denne sag.

Vi vil i denne sag som i andre sige, at når industrien beskæftiger sig med farlige stoffer – det er muligt, at dem, man i dag beskæftiger sig med, er farligere end dem, man brugte i går – så er det industriens ansvar. Hvis man i dambrugene har haft den opfattelse, at man tidligere kunne levere det vand, man havde brugt, mindre rensset, end loven egentlig fordrer, så er det altså dem, der har opført sig forkert.

[Jørgen Tved]

Derfor kan vi ikke se, at det er Folketinget, der stiller nogen særlig skærpede krav, som skulle medføre, at vi skal til at åbne kassen for at give nogle industrivirksomheder og nogle erhvervsdrivende særlige tilskud.

Jeg kunne godt lide at vide, om man, når is-mejerimanden henne om hjørnet kommer og siger: Nu vil jeg have hjælp til min rengøring – da ville modtage det lige så positivt, for nu er det altså nogle andre rengøringsstoffer, han bruger, end dem, man har brugt tidligere.

Jeg synes, at forslaget burde have været afvist, og jeg vil da meget gerne vedgå, at Fælles Kurs under ingen omstændigheder vil medvirke.

Jeg synes nok, at debatten indimellem kan blive lidt teknisk, og jeg synes nok, at hr. Leif Hermann fra SF stillede lidt for store krav i denne debat, når han beder De Radikale om at gøre opmærksom på, hvad deres politik er.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil gerne takke for de positive indlæg fra en række ordførere, et antal, der giver mig håb om en hurtig bearbejdning og vedtagelse af forslaget. Jeg vil selvfølgelig give tilsagn om min hurtige medvirken ved afklaring af eventuelle spørgsmål under behandlingen af lovforslaget.

Forslaget er jo et led i opfølgningen af regeringens handlingsplan for vandmiljøet af 31. januar 1987 og den beretning, som Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg jo fremkom med den 30. april 1987.

Såvel regeringens handlingsplan som beretningen fastslår det hovedprincip, at forureneren skal betale udgifterne til rensning m.v., men begge rummer visse undtagelser fra dette princip.

Med hensyn til støtteordningens formål er der adskillige ordførere, der har efterlyst svar på, hvad det er. Det er at imødekomme de betydelige økonomiske vanskeligheder, der må forudses for mange virksomheder, når de pålægges meget betydelige merinvesteringer i løbet af få år som følge af handlingsplanen. Vi har tidligere herfra gjort opmærksom på, at skal man bryde princippet om, at forureneren betaler, må det være dér, hvor samfundet går ind og forlanger af virksomhederne, at de skal gennemføre foranstaltninger i et hurtigere tempo, end virksomhederne kan bære. Når samfundet kræver, at uanset dette skal de gennemføres, så må en støtteordning være relevant.

Det er regeringens opfattelse, at virksomhederne bør betale hovedparten af investeringsudgifterne, det fremgår jo også klart af forslaget. Men regeringen mener også, at det ud fra et samfundsmæssigt helhedssyn er hensigtsmæssigt, at staten i form af miljøstøtte afbøder de værste økonomiske konsekvenser af handlingsplanen for virksomhederne. Nu er det jo da for øvrigt ikke noget nyt, at man i Danmark har en ordning, der går ud på at hjælpe industrivirksomheder, når kravet om miljøforanstaltninger er større, end virksomhederne kan klare. Vi har jo haft en industristøtteordning, som først udløb den 31. december 1986, så tanken er ikke ukendt.

Det er netop, som den radikale ordfører, fru Marianne Jelved, sagde, afgørende, at der er parallelitet med hensyn til erhvervsvirksomhedernes medvirken til at klare miljøforureningen. Når jeg ser på, hvad der – ret og rimeligt – er gennemført over for en anden part på forureningsområdet: landbruget, ser jeg, at man har medvirket til, at landbruget får en støtteordning, som i alt fald i forhold til, hvad der her foreslås for industrien, er dobbelt så stor. Det er ret og rimeligt med disse støtteordninger, når vi forlanger mere, end virksomhederne kan bære. Kun dér er det, vi bryder princippet.

Støtteordningen vil rette sig imod de direkte investeringer, handlingsplanen pålægger virksomhederne at foretage. Forslaget er tillige karakteriseret derved, at det indeholder to parallelle veje til opnåelse af støtte for industrielle virksomheder og dambrug: en direkte form og en indirekte form, straksafskrivninger, som vi skal tale om om lidt.

Hr. Gade rejse spørgsmålet, hvornår det egentlig er, man har forladt kravet om, at der også skal renses organisk. Vi kan jo diskutere det videre i udvalget, men jeg vil da godt lige henvise til Folketingets beretning om vandmiljøplanen af 30. april 1987, side 6, 3.1, hvor flertallets beslutning er taget med. Dér ligger svaret.

Sådan som situationen ligger nu, håber jeg, at vi så hurtigt, som det overhovedet er muligt, kan nå frem til en afklaring af dette forslag og forhåbentlig til en vedtagelse af dette rimelige og nødvendige forlag.

Gade (SF):

Nu fik vi så ministerens forklaring på, be-

[Gade]

grundelse for det her forslag: det er, når samfundet forlanger mere, end virksomhederne kan bære. Så er det bare, jeg beder om dokumentation. Jeg undrer mig lidt over, at der ikke i forslaget står noget om, at kravene er større, end virksomhederne kan bære. Det står der ikke en lyd om i det forslag, vi behandler her.

Men det kan vi vel kigge på i udvalget. Jeg går ud fra, at ministeren ikke har tallene med sig her. Jeg tror for øvrigt, de bliver ganske vanskelige at finde. Jeg tror simpelt hen ikke på, at det passer, men nu har vi ministerens ord for, at det er begrundelsen, altså bliver det vældig vigtigt at få det belyst i udvalget.

Så er der spørgsmålet om parallelitet. Sådan som jeg i hvert fald ser verden, er det den manglende parallelitet, der er tydeligst, netop det, at forbrugerne betaler. Man siger, at forureneren betaler, og så kommer det største men, man nogen sinde har hørt i den her debat. Alle partier, der går ind for det her forslag, er stået herop og har sagt: Vi går ind for, at forureneren betaler, men – og så kommer det væsentlige – ikke her.

Jeg mener, der kan være situationer, hvor det kan være fornuftigt at give støtte. Det er derfor, jeg så gerne vil overbevises. SF var ikke tilhængere af den metode, man anvendte, men inden for landbruget var der gode argumenter for, at de investeringer, der skulle til, var så store for den enkelte virksomhed – altså for det enkelte landbrug i forhold til omsætning – at det var rimeligt at give støtte. Men jeg mener altså ingen argumentation at have set herfor, og det er noget, jeg mener vi må kigge på i udvalget.

Jeg kan konstatere, at hvis der er flertal for det her, så er det med regeringen, De Radikale og Fremskridtspatiet. Jeg skal ikke blande mig i, hvordan De Radikale har det med det, men jeg vil appellere lidt til, at Det Radikale Venstres syns, at der alligevel er blevet fremdraget en del usikkerhed i debatten.

Jeg tænker her på det, Socialdemokratiet har fremført om forskellen mellem de virksomheder, der bliver tilsluttet kommunale rensnings-systemer, og dem, der har selvstændig udledning. Hvis det er sådan, at de, der bliver tilsluttet, i virkeligheden også skal rense for organisk stof, mens de andre ikke skal, og de, der ikke skal rense for organisk stof, skal have miljøstøtte, så ender vi derhenne, hvor der forekommer at være ret mange urimeligheder i konstruktionen.

Og så skal min stilfærdige appel til De Radikale da være, at De Radikale siger det, de plejer at sige i den slags debatter: er der usikkerhed, kigger vi på det i udvalget og får det grundigt belyst – men det er bare et forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 131:

Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven. (Miljøforbedrende investeringer).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 10/12 87).

Lovforslaget satte til forhandling.

Forhandling

Pia Gjellerup (S):

Den egentlige substans i det forslag, der er til behandling her, blev der taget stilling til under behandlingen af det sidste punkt på dagsordenen. Jeg skal derfor for Socialdemokratiet udelukkende holde mig til at kommentere det forhold, at vi her i dag har to alternative forslag til behandling med det sigte at få dem begge gennemført.

Forslaget kan ses som et led i regeringens antiforenklingskampagne, to forslag med det samme mål, men i forskellige ministerier, der kommer til at resultere i det samme, og som man gennemfører for at gøre det endnu mere uoverskueligt for de stakkels mennesker, som det skulle betyde noget for.

Forslaget indebærer, at skattesystemets mægtige bygning udstyres med endnu en lille gesims, så det kan kun afstedkomme en stilfærdig hovedrysten og en afvisning af forslaget.